

HANKINTAOIKAISUVAATIMUS

Asia

Hankintaoikaisuvaatimus koskien Salon kaupungin 21.4.2021 tekemää hankintapäätöstä vammaispalvelulain ja sosiaalihuoltolain mukaisten kuljetusten hankinnasta sopimuskaudelle 2021-2023 sekä optioita 2023-2025

Oikaisuvaatimuksen kohteena oleva päätös

Salon sosiaali- ja terveyslautakunnan päätös 21.4.2021

Muutoksenhakija

Salon Maaseututaksien-yhteenliittymä (jäljempänä myös ”muutoksenhakija” tai ”hakija”)

Prosessiosoite ja asiamies

Asianajaja Timo Heikkilä
Asianajotoimisto Heikkilä & Co Oy
Linnankatu 11 b, 20100 Turku
puh. 010 2899 411
timo.heikkila@heikkilaco.fi

Hankintayksikkö

Salon kaupunki
Y-tunnus: 0139533-1
PL 77, 24191 Salo
kirjaamo@salo.fi

Hakijan oikeus hakea oikaisua

Muutoksenhakija katsoo, että tehty päätös koskee muutoksenhakijaa hankintalain tarkoittamalla tavalla.

VAATIMUKSET

Muutoksenhakija pyytää kunnioittavasti, että hankintayksikkö:

1. kumoaa oikaisuvaatimuksen kohteena olevan päätöksen kokonaisuudessaan
ja
2. hylkää Mr. Taxi Oy:n tarjoukset osa-alueissa 1-5 ja Yhteenliittymä Salo - Halikon tarjouksen osa-alueen 1 osalta.

TAUSTA

Hankintayksikön tarjouspyyntö 461/02.08.00.00.06/2021 (329601) ja hankintapäätös 21.4.2021

Salon kaupunki on julkaissut 9.2.2021 vammaispalvelulain ja sosiaalihuoltolain mukaisten kuljetusten hankintaa koskevan tarjouspyynnön. Kyseinen hankinta on jaettu 5 osa-alueeseen ja osatarjoukset ovat olleet sallittuja. Vertailu- ja valintaperusteena on ollut halvin hinta. Kyseessä on ollut puitejärjestely, jossa jokaiseen osa-alueeseen on valittu enintään 10 tarjouspyynnön vaatimukset täyttävää palveluntuottajaa.

Salon kaupungin sosiaali- ja terveyslautakunta on 21.4.2021 tehnyt hankintapäätöksen, jossa kuhunkin osa-alueeseen on valittu 10 hinnaltaan halvimman tarjouksen jättänyttä tarjoajaa. Tarjoajat on osa-alueittain asetettu vertailuhinnan mukaiseen edullisuusjärjestykseen.

Hankintapäätöksen liitteenä olevasta vertailutaulukosta ja vertailuyhteenvedosta ilmenee, että Mr. Taxi Oy:n tarjoukset ovat jokaisessa osa-alueessa olleet edullisimmat. Mr. Taxi Oy on siten jokaisessa osa-alueessa edullisuusjärjestyksen ensimmäinen eli se, jolta kuljetuspalvelu ensisijaisesti ostetaan.

Muutoksenhakija on jokaisessa osa-alueessa sijoittunut edullisuusjärjestyksessä sijoille 4-9.

PERUSTEET

Oikeudelliset perusteet

Hankintalain 3 §:n 1 momentin mukaan hankintayksikön on kohdeltava hankintamenettelyn osallistujia ja muita toimittajia tasapuolisesti ja syrjimättömästi sekä toimittava avoimesti ja suhteellisuuden vaatimukset huomioon ottaen.

Hankintalain 81 §:n mukaan hankintayksikkö voi päätöksellään sulkea tarjouskilpailun ulkopuolelle ehdokkaan tai tarjoajan muun muassa, jos ehdokas tai tarjoaja on ammattitoiminnassaan syyllistynyt sen luotettavuuden kyseenalaistavaan vakavaan virheeseen tai joka on laiminlyönyt velvollisuutensa maksaa Suomen tai sijoittautumismaansa veroja tai sosiaaliturvamaksuja tai joka on rikkonut Suomen tai Euroopan unionin lainsäädännön, työehtosopimusten taikka liitteessä C lueteltujen kansainvälisten sopimusten ympäristö-, sosiaali- ja työoikeudellisia velvoitteita, ja hankintayksikkö voi näyttää rikkomuksen toteen.

Hankintalain 96 §:n 1 momentin mukaan hankintayksikön on vaadittava tarjoajalta selvitys tarjouksen hinnoista tai kustannuksista, jos tarjous vaikuttaa poikkeuksellisen alhaiselta. Pyyntö ja selvitys voivat koskea erityisesti valmistusmenetelmää, palvelun suorittamisen tai rakennusmenetelmän taloudellisia ja teknisiä ratkaisuja, hankinnan poikkeuksellisen edullisia ehtoja, rakennusurakoiden, tavaroiden tai palvelujen omintakeisuutta, 81 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettujen velvoitteiden noudattamista, alihankintoja sekä tarjoajan saamaa valtiontukea.

Hankintalain 96 §:n 2 momentin mukaan hankintayksikkö voi hylätä hankinnan laatuun ja laajuuteen nähden hinnaltaan tai kustannuksiltaan poikkeuksellisen alhaisen tarjouksen, jos tarjoajan antama selvitys ja muu toimitettu näyttö ei tyydyttävästi selitä tarjottujen hintojen tai kustannusten alhaista tasoa. Hankintayksikön on hylättävä tarjous, jos tarjouksen poikkeuksellisen alhainen hinta tai kustannukset johtuvat 81 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettujen velvoitteiden laiminlyömisestä

Hankintayksikön hankintalain vastainen menettely

Muutoksenhakija katsoo, että hankintayksikön olisi tullut vaatia selvitys ja hylätä Mr. Taxi Oy:n tarjoukset kaikissa osa-alueissa sekä Yhteenliittymä Salo – Halikon tarjous osa-alueen 1 osalta. Tarjoukset olisi tullut hylätä, koska em. toimittajien tarjoukset ovat olleet hinnaltaan poikkeuksellisen alhaisia.

Tässä asiassa hankintayksikkö on hyväksynyt Mr. Taxi Oy:n tarjoukset ja Yhteenliittymä Salo – Halikon tarjouksen (osa-alue 1), vaikka on ilmeistä, että tarjotut hinnat eivät ainoastaan vaikuta, vaan ne myös tosiasiassa ovat poikkeuksellisen alhaisia. Kuljetuspalvelua ei ole mahdollista eikä taloudellisesti kannattavaa tarjota näiden tarjoajien ilmoittamilla kilometrihinnoilla.

Hankintayksikön olisi tullut arvioida alin hyväksyttävä tarjoushinta per kilometri ottaen huomioon muun muassa palvelun tuottamisesta aiheutuvat muuttuvat kulut, henkilöstökulut ja kiinteät kulut. Tämän jälkeen tätä alinta hyväksyttävää hintaa olisi tullut verrata saatuihin tarjouksiin. Viimeistään tällöin hankintayksikönkin olisi tullut havaita, ettei palvelua ole mahdollista tarjota Mr. Taxi Oy:n ja Yhteenliittymä Salo – Halikon antamilla hinnoilla.

Mr. Taxi Oy on osa-alueessa 1 tarjonnut kuljetuspalvelun hinnaksi 0,96 euroa/km ja muissa osa-alueissa 0,98 euroa/km. Osa-alueessa 1 hintaero toiseksi tulleeeseen, myöskin alihintaiseen tarjoukseen nähden, on 11 pro-

senttia ja kolmanneksi tulleeseen tarjoukseen 35 prosenttia. Muissa osa-alueissa hintaero toiseksi tulleeseen tarjoukseen on ollut 38 - 39 prosenttia.

Saamiemme tietojen mukaan Mr. Taxi Oy on osa yhtiöryhmää, johon kuuluvat myös Cabing Oy ja Raseborg Taxi & Buss Oy. Edelleen, saamiemme tietojen mukaan, merkittävä osa yhtiöryhmän työllistämistä kuljettajista on maahanmuuttajia, joiden työllistämiseen on haettu ja saatu julkista tukea. Yrityksen saama työllistämistuki aiheuttaa epäreilun kilpailutilanteen, koska tällöin yritys voi tarjota palvelujaan kilpailijoitaan halvemmalla.

Yritys voi saada palkkatukea jopa 50 % työntekijän palkkakustannuksista, kuitenkin enintään 1.400,00 euroa/työntekijä kuukaudessa. Palkkatukea on mahdollista saada jopa 24 kuukauden ajan. TE-palveluiden internet -sivuilta saatujen tietojen mukaan elinkeinotoimintaa harjoittavalle työnantajalle palkkatuki myönnetään joko valtiontukien yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen mukaisena tukena tai de minimis -tukena.

Muutoksenhakijan saamien tietojen mukaan henkilövuokrausfirma MT Personnel Oy/Mr Taxi vuokraa läheisyhtiölleen Mr. Taxi Oy:lle henkilökuntaa. MT Personnel Oy/Mr Taxi saa palkkatukea. Mikäli em. tieto pitää paikkansa, Mr. Taxi Oy hyötyy suoraan tästä valtiontuesta, kun se saa työntekijät käyttöönsä edullisemmin. Kaupparekisteristä saatujen tietojen mukaan sekä Mr. Taxi Oy:n, että MT Personnel Oy:n hallituksen varsinaisena jäsenenä sekä toimitusjohtajana toimii Aki Nikkinen. Lisäksi Aki Nikkinen omistaa 100 prosenttisesti molempien yhtiöiden osakekannan.

Muutoksenhakija katsoo, että Mr. Taxi Oy:n osallistuminen hankintamenettelyyn on ollut omiaan vääristämään kilpailua, koska sen hintoihin vaikuttaa olennaisesti edellä mainittu palkkatuki, joka on mahdollistanut poikkeuksellisen alhaisen tarjouksen tekemisen. Vastaavaa kilpailuetua ei ole ollut muutoksenhakijalla eikä tiettävästi muillakaan tarjouskilpailuun osallistuneilla.

Yhteenliittymä Salo – Halikon tarjous osa-alueessa 1 on ollut 21 prosenttia halvempi kuin seuraavaksi tullut tarjous.

Alihintaisen tarjouksen antaneiden Mr. Taxi Oy:n ja Yhteenliittymä Salo – Halikon valitseminen tarjoajiksi johtaa tässä asiassa hankinnan toteuttamiseen taloudellisesti kestävämmällä ja terveen kilpailun vaarantavalla tavalla. Laskelmiemme (liite 4) mukaan Mr. Taxi Oy:n tarjouksen hintatasolla (96 - 98 senttiä / kilometri) on mahdollista kattaa korkeintaan muuttuvat kulut ja henkilöstökulut, mutta ei enää kiinteitä kuluja.

Tässä asiassa hankintayksikön olisi Mr. Taxi Oy:n ja Yhteenliittymä Salo-Halikon poikkeuksellisten alhaisten hintojen perusteella tullut päätellä, että kuljetuspalvelua ei ole mahdollista tuottaa niiden tarjoamilla hinnoilla ilman, että todennäköisesti samalla laiminlyödään palkkojen maksamista työntekijöille ja/tai verojen tilittäminen sekä työnantajan sosiaaliturvamaksujen maksaminen.

Muutoksenhakijan saamien tietojen mukaan Turussa ja Kaarinassa vastavissa vammaispalvelulain mukaisissa kuljetuksissa kuljetuspalvelun hinta on 1,29 euroa /km + aloitusmaksu. Muutoksenhakija pitää tätä hintaa alimpana tasona, jolla kuljetuspalvelua on mahdollista kannattavasti tarjota.

Hankintayksikkö on menetellyt hankintalain vastaisesti jättämällä vaatimatta selvitystä em. tarjoajilta poikkeuksellisen alhaisen tarjoushinnan perusteista. Jättämällä hylkäämättä em. alihintaiset tarjoukset hankintayksikkö on lisäksi menetellyt tarjouskilpailuun osallistuneita kohtaan syrjivästi ja epätasapuolisesti.

Lopuksi todetaan, että tarjouspyynnön mukaan tarjoajan tulee esittää tilaajalle vaadittaessa tilaajavastuulain (22.12.2006/1233) edellyttämät selvitykset.

Tilaajavastuulain tarkoituksena on edistää yritysten välistä tasavertaista kilpailua ja työehtojen noudattamista sekä luoda yrityksille ja julkisoikeudellisille yhteisöille edellytyksiä varmistaa, että niiden kanssa vuokratyöstä tai alihankinnoista sopimuksia tekevät yritykset täyttävät sopimuspuolina ja työnantajina lakisääteiset velvoitteensa.

Mr. Taxi Oy on ollut työnantajarekisterissä 1.9.2002 – 30.6.2009, mutta ei enää tämän jälkeen. Mr. Taxi Oy on tarjouksessaan ilmoittanut tarjoavansa ajoon tarvittaessa 15 autoa. Mr. Taxi Oy:llä ei kuitenkaan voi olla kuljettajia palveluksessaan, sillä se ei kuulu työnantajarekisteriin. Mr. Taxi Oy:n osalta tilaajavastuulain mukainen rekisteröintivelvoite ei siten täyty, koska yhtiöllä täytyy olla työntekijöitä, jotka toimivat autojen kuljettajina. On ilmeistä, että Mr. Taxi Oy käyttää toiminnassaan yksinomaan vuokratyöntekijöitä. Liitteenä olevat tilinpäätöstiedot (Liite 5) osoittavat osaltaan, että Mr. Taxi Oy:llä ei ole yhtään työntekijää.

Muutoksenhakija katsoo, että hankintayksikön olisi tullut varmistua siitä, että Mr. Taxi Oy täyttää tilaajavastuulain mukaiset edellytykset ja vaatia tältä asiaa koskeva selvitys. Tarjouspyynnön mukaan tarjouskilpailun ulkopuolelle voidaan sulkea ehdokas tai tarjoaja, jota rasittaa hankintalain 81 §:ssä mainittu harkinnanvarainen poissulkemisperuste. Tässä asiassa Mr. Taxi Oy olisi tullut poissulkea kilpailusta, koska se on laiminlyönyt rekisteröityä työnantajarekisteriin eikä muutenkaan ole varmistua siitä, että se täyttää lakisääteiset velvoitteensa.

Mr. Taxi Oy:n tarjous (ja siihen annettu täsmennys) eivät myöskään täytä hankintalain eikä tarjouspyynnön vaatimuksia yksiselitteisyyden suhteen. Tässä lainauksia Mr. Taxi Oy:n tarjouksesta ja täsmennyksestä:

”Tarjoamme tämän alueen ajoihin tarvittaessa 15 autoa. Määrän osalta sitoudumme ilmoittamaamme, jos ajojen todellinen määrä sitä vaatii. Kyseessä on arvaus, koska todellista tarvetta tai aluekohtaisia ajomääriä ei ole ilmoitettu, eikä sitä pysynyt mistään päättelemään tai laskemaan. Lopullinen automäärä tarkennetaan yhdessä käytyjen neuvottelujen pohjalta ja voi tarjoajan puolesta olla suurempi tai pienempi kuin nyt ilmoitettu. Ajoneuvojen tiedot: Käyttöönottovuosi 2010 tai uudempi, Euro- luokitus: Euro-5 tai parempi, asiakaspaikkojen määrä riittävä mutta minimissään 4. niissä ajoissa joissa pyörätuolia tarvitaan, on minimissään yksi pyörätuolipaikka ja ne täyttävät kaikilta osin näille autoille asetetut vaatimukset. Kaikissa autoissa on alkoluukko. Kun ajo edellyttää esteetöntä ajoneuvoa tarjoamme siihen esteettömän ajoneuvon. Kaikki ajoneuvot käytössä viimeistään 1.6.2021.”

”Koska tarjouspyynnöllä ei ole ollut riittäviä tietoja, joiden avulla olisi ollut mahdollista laskea tarkka tarve eli automäärä (ja emme ole niitä myöhemminkään saaneet), emme muuta tarjoustamme – tarjoamme riittävän mää-

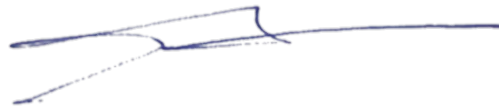
rän autoja, jotta ajot saadaan hoidettua laadukkaasti. Olemme valmiita neuvottelujen myötä tarkentamaan automäärää ja sitoudumme tarjouksemme ehtoihin ja hinnoitteluun.”

Hankintayksikkö on menetellyt virheellisesti ja hankintalain vastaisesti, kun se ei ole sulkenut Mr. Taxi Oy:n tarjousta tarjouskilpailusta tarjouspyynnön vastaisena.

Turussa, 5. toukokuuta 2021

Salon Maaseututaksien-yhteenliittymän valtuuttamana asiamiehenä

LAATI

Timo Heikkilä
asianajaja, Naantali

LIITTEET

1. Hankintapäätös 21.4.2021
2. Tarjouspyyntö
3. Vertailun yhteenveto
4. Taksin kustannusrakennelaskelma
5. Tilinpäätöstietoja

Liitteet 1.-3. ovat hankintayksikön omia asiakirjoja, joten niitä ei toimiteta tämän vaatimuksen yhteydessä.